

Beschrijving invloed vleugel-typen van de 5

Op basis van de uitkomst van deze test kunnen we concluderen dat je een type 5 hebt. Naast de 5 zitten de vleugeltypen 4 en 6. Dat betekent dat je in de basis een type 5 bent maar dat je wel wordt beïnvloed door één van deze twee vleugels.

Algemene omschrijving

Ik zou mezelf omschrijven als een rustig persoon die de dingen graag analyseert en die meer tijd alleen nodig heeft dan de meeste mensen. Ik geef er gewoonlijk de voorkeur aan om te observeren wat er aan de hand is, in plaats van er persoonlijk bij betrokken te zijn. Ik hou niet van mensen die teveel vragen aan me stellen of die van me verwachten dat ik weet en vertel wat ik voel. Ik ben beter met mijn gevoelens in contact als ik alleen ben dan wanneer ik met anderen ben en ik geniet naderhand vaak meer van mijn ervaringen dan op het moment dat ik ze doormaak. Ik verveel me haast nooit alleen, want ik heb een actief mentaal leven. Het is belangrijk voor me om mijn tijd en energie te beschermen en daarom een simpel en ongecompliceerd leven te leven en zo zelfredzaam mogelijk te zijn.

De basisangst

De basisangst van de 5 is dat hij niet voldoende eigen bronnen heeft. Met name voldoende kennis, want de 5 probeert grip te krijgen op de wereld door deze te begrijpen. Hij is daarom gericht op het vergaren van kennis en niet zo zeer op het verspreiden daarvan. Het is in eerste instantie voor eigen gebruik bedoeld. We zien dan ook veel wetenschappers en technici onder 5-en.

De fixatie van de 5 is hebzucht. Niet zo zeer in financiële zin, maar meer in kennis en in dingen. We zien dan ook vaak dat een type 5 iets verzameld. Of het nu postzegels, suikerzakjes of oude munten zijn, de 5 heeft altijd wel een bepaalde verzamelwoede. Vaak kan een 5 moeilijk afstand van dingen doen.

De emotionele staat waarin een 5 doorgaans verkeerd wordt daarom gekenmerkt door hebzucht. De zucht naar het vergaren. Je weet nooit of je het nodig hebt, je weet nooit of je later te kort zal komen.

Het afweermechanisme

Om zijn 'systeem' in stand te houden zondert de 5 zich af. Niet zo zeer letterlijk, fysiek, maar meer emotioneel. De 5 wordt daarom ook wel vaak de waarnemer genoemd. Een waarnemer vergaart de meeste kennis en raakt niet emotioneel betrokken. Door deze positie is een 5 ook zeer objectief en goed in staat de zaken juist te zien, zoals ze zijn. De belevingswereld van de 5 speelt zich af in zijn hoofd. Daar kan hij zich terugtrekken en analyseren wat hij heeft waargenomen.

Een 5 hoeft niet in het middelpunt te staan. "Aan mijn lijf geen polonaise", geen fratsen, zou een 5 kunnen zeggen. Een surprise party is aan de 5 dan ook niet besteed. De 5 is praktisch

ingesteld en houdt over het algemeen niet van opsmuk. De laatste technische snufjes kunnen hem wellicht wel boeien.

De vermijding van de 5 is leegte. Leegte kan ontstaan door gebrek aan kennis of incompetentie. Of doordat anderen te veel een beroep op je doen, waardoor je geen tijd of geen energie genoeg hebt. De 5 is daarom ook gesteld op zijn privacy en onafhankelijkheid. Het zijn vaak individualisten.

De varianten

Bijna niemand is een zuiver Enneatype. In je gedrag word je ook beïnvloed door je vleugeltype, een naastliggend type waarvan je ook trekjes hebt. Er zijn in principe 2 vleugels, maar één daarvan is dominant waarover verderop meer.

Vervolgens zit er een dynamiek in het Enneagram, dat wil zeggen dat je op verschillende manieren veranderlijk bent in je gedrag. Zo kennen we een stresspunt en een prestatiepunt.

- Als je op je gemak bent, in goede doen, gaat je gedrag in positieve zin lijken op het Enneatype van je prestatiepunt.
- Als je gestrest bent, of getergd, neem je de negatieve eigenschappen van het Enneatype van je stresspunt aan. "Acting out" wordt dat genoemd. Als je normale verdedigingsstrategie niet meer werkt, heb je als het ware nog een extra tactiek die je kunt toepassen.

Het gedrag behorend bij het stresspunt of prestatiepunt kan direct worden opgepakt en er kan dus snel heen en weer geschakeld worden. Het zijn stemmingswisselingen die je kunt ervaren.

Groeirichting van de 5

Type 5 zal in goede doen zoals een gezonde 8 gaan acteren. Een 5 kan dan een goede leider of baas worden, die zoals dat een 5 betaamd natuurlijk goed geïnformeerd is en de feiten op een rijtje heeft. De normaal gesproken wat trage en teruggetrokken 5 wordt dan resoluut en straalt vertrouwen en kracht uit. Als ze dit proces doorzetten kunnen ze contact maken met hun lichaam. Zoals een 8 die instinctief handelt en de intuïtieve kennis van het lichaam gebruikt. Doorgaans vertrouwt de 5 op zijn hoofd, maar juist door dit los te laten en te vertrouwen op zijn diepere instincten transformeert de 5.

De 5 onder stress

Onder stress verliest de 5 zijn focus. Terwijl hij zich normaal gesproken goed kan concentreren en echt voor verdieping gaat, zal hij onder druk zich in eerste instantie verder proberen te specialiseren, zodat hij heer en meester is op zijn gebied. Als dat echter niet meer lukt wordt hij rusteloos en ontstaat de verstrooide professor. De 5 gaat naar de 7 en schakelt snel van het één naar het ander. Hij wordt hyperactief en springen van de ene theorie naar de andere. De film "A beautiful mind" met Russel Crowe illustreert dit proces zeer goed.

Als deze situatie langer duurt daalt de 5 af naar een lager gezondheidsniveau waarbij hij te maken krijgt met de ongezonde aspecten van dit type.

De gezondheidsniveaus

Riso & Hudson spreken vervolgens nog van de gezondheidsniveaus. Dit is meer een lange termijn ontwikkeling en dus niet iets waar je snel in wisselt. Het zijn ontwikkelingsniveaus afhankelijk van je psychische gezondheid, je welbevinden en je geestelijke ontwikkeling. Ieder type kent goede en slechte eigenschappen.

Over het algemeen gaan de slechte eigenschappen meer overheersen als je psychisch ongezond bent en de goede eigenschappen overheersen meer als je zeer ontwikkeld en in dat opzicht gezond bent.

“Ongezonder” in deze zin heeft niets met je lichamelijke of fysieke gezondheid te maken, nog is het iets wat als verwijtbaar kan worden gezien. Je kunt je misschien voorstellen dat iemand die in zijn opvoeding is mishandeld of iemand wiens kwaliteiten altijd zijn genegeerd door zijn omgeving, zich op een andere manier ontwikkelt (ongezond) als iemand die altijd is gestimuleerd en onder optimaal omstandigheden is opgegroeid.

Voor type 5 kunnen we daarover kort het volgende zeggen:

- Een gezonde 5 is een visionair, participierend, scherpzinnig, opmerkzaam, innovatief, gefocust, een grote denker.
- De gemiddelde 5 is analytisch en conceptueel sterk, voorbereidend, onthecht, gepreoccupeerd, provocerend en excentriek.
- Een ongezonde 5 is nihilistisch, kluizenaar, opportunistisch, extreem, schizoïde, autistisch.

De invloed van de vleugeltypen

De 5 met de 4 vleugel (5v4):

In de basis blijft een 5 een 5 maar daarbij is hij net zoals de 4 een unieke persoonlijkheid. Voor ons is Darwin een 5v4 bij uitstek. Een wetenschapper die ontzettend nieuwsgierig was en het doorzettingsvermogen gecombineerd met een avontuurlijke geest bezat. Inventief, maar wel graag met rust willen worden gelaten. Worstelen enerzijds met hun emotionaliteit die ze met de sterke 5 proberen te onderdrukken. Als ze in staat zijn het te combineren kunnen er wonderlijke ontdekkingen ontstaan. Belangrijke innovaties komen meestal van dit subtype vandaan. Wij vermoeden dat Bill Gates tot dit subtype behoort. Hij is het liefst bezig met innovaties en laat de PR over aan anderen.

Volgens onze nieuwe inzichten lijken de vleugeltypes wat gedrag betreft heel erg op het tegenoverliggende type in het Enneagram. Voor de 5 met de 4 vleugel is dit Enneatype 9. Hoe sterker de vleugel is ontwikkeld des te meer zal het gedrag van een 9 te herkennen zijn. Vooral in de contacten met anderen zal de 5v4 net als de 9 een gereserveerde indruk maken.

Afwachtend en het initiatief bij anderen laten. Het hoeft ook allemaal niet zo nodig contacten met anderen. Een goed boek en een beetje stilletjes in een hoekje is prima voor de 5v4. De 9 doet dit echter uit een andere motivatie. De 9 wil geen moeilijkheden waarbij de 5v4 niet eens nadenkt over eventuele conflicten. Het verschil komt ook duidelijk naar voren in het maken van keuzes. De 9 is daar zeer afwachtend in en zal zijn overwegingen af laten hangen van de gevolgen die een verandering te weeg brengen. De 5v4 denkt ook lang na voordat er een keuze gemaakt wordt, echter dit is wel een afgewogen keuze waar alle plussen en minnen tegen elkaar weggestreepd zijn. Voor de toeschouwer lijkt het gedrag dus identiek, de achterliggende motivatie is echter heel verschillend.

De Innovator

Gezond: Nieuwsgierigheid en scherpzinnigheid combineren in dit subtype met het verlangen om een unieke, persoonlijke visie uit te dragen. Deze mensen zijn emotioneler, introspectiever en creatiever dan Vijven met een Zes-vleugel. Ze zoeken een niche die nog niet door anderen is verkend - iets wat ze werkelijk van zichzelf kunnen noemen. Ze zijn niet wetenschappelijk georiënteerd en vaak creatieve eenzaten, die passie met onthechting combineren. Ze zijn capricieus en inventief: hun spelen met bekende vormen kan tot verbluffende innovaties leiden. Vaak voelen ze zich aangetrokken tot de kunst. Ze gebruiken hun verbeelding meer dan de analytische, systematische delen van hun geest.

Gemiddeld: Hoewel ze zich primair met hun hoofd identificeren, worstelen deze mensen met intense gevoelens, wat voor problemen kan zorgen waar het gaat om doorzetten en samenwerken met anderen. Ze zijn onafhankelijker ingesteld dan het andere subtype en verzetten zich ertegen dat hun structuren worden opgelegd. Hun interesse gaat meer uit naar het surreële en fantastische dan het rationele of romantische: ze kunnen gemakkelijk verdwalen in hun innerlijke landschappen. Het kost ze dikwijls moeite om geaard te blijven en ze kunnen onpraktisch worden in het volgen van hun interesses. Ze kunnen zich aangetrokken voelen tot duistere, verboden onderwerpen of het verontrustende en groteske.

De 5 met de 6 vleugel (5v6):

In de basis blijft de 5 een 5 maar daarbij ben je net zoals de 6 uit op zekerheid. Echter je bent zeer wel in staat om deze zekerheid zelf op te bouwen. Als geen ander subtype is de 5v6 in staat om complexe situaties te analyseren en op de juiste manier te interpreteren. Technische vooruitgang zal voornamelijk van dit subtype komen. Men is nauwkeurig en gedegen. Het is heel wel mogelijk dat er ook grote ondernemers uit dit subtype voortkomen. Een nieuwe vinding wordt uitgewerkt en tevens is men in staat hier mee aan de slag te gaan. Niet alleen stil in een hoekje zoals een zuivere 5 dat zou kunnen doen, maar ook samen met anderen zoals de 6 dat kan. Zowaar een unieke combinatie die het beste naar boven kan brengen.

Volgens onze nieuwe inzichten lijken de vleugeltypes wat gedrag betreft heel erg op het tegenoverliggende type in het Enneagram. Voor de 5 met de 6 vleugel is dit Enneatype 1. Hoe sterker de vleugel is ontwikkeld des te meer zal je het gedrag van een 1 in jezelf

herkennen. Dit komt het best tot uiting als je met dit subtype in discussie zou willen gaan. De gedachte alleen al om de discussie te willen winnen behoort tot het rijk der fabelen. Net als de 1 is dit subtype zeer overtuigd van zijn gelijk. En niet zonder grond want ze zeggen niets zonder gedegen onderbouwing.

Een mooi voorbeeld van een 5v6 is Piet-Hein Donner. In gedrag formeel en zeer correct, lijkende op een 1. Gelet op zijn gedegen feiten kennis en politieke manoeuvres zeer duidelijk een 5v6. Een andere overeenkomst is de woede aanvallen die dit subtype kan krijgen als ze geen gelijk krijgen. Dan wordt de stille teruggetrokken 5 redelijk agressief. Hij heeft gelijk, want hij heeft er op door geleerd. Valt geen land meer mee te bezeilen en je kunt beter een straatje omgaan als je in een dergelijk situatie terecht komt.

De Probleemoplosser

Gezond: Dankzij de combinatie van observatievermogen met organisatietalent en oog voor details bezitten deze mensen het vermogen om zinvolle conclusies te trekken uit heterogene feiten en voorspellingen te doen op basis van die conclusies. Ze zoeken een niche die in zekerheid voorziet en in een grotere context past. Vaak trekken ze naar technische onderwerpen: technologie, wetenschap en filosofie, daarnaast de wereld van het uitvinden en reparaties. Ze kunnen coöperatief, gedisciplineerd en hardnekkig zijn en zijn meer in praktische zaken geïnteresseerd dan het andere subtype. Mogelijk combineren ze een talent voor innoveren met zakengevoel, wat soms uiterst lucratieve opbrengsten geeft.

Gemiddeld: Dit subtype is misschien wel het meest zuiver intellectueel van alle subtypen. Deze mensen zijn geïnteresseerd in theorieën, technologie en het bijeenbrengen van feiten en details. Als de analisten en cartografen van de omgeving mogen ze graag de componenten van een probleem ontleden met als doel te ontdekken hoe het in elkaar zit. Ze zijn extreem kalm en gesloten over hun gevoelens. Hun aandacht is meer op dingen gericht dan op mensen, al identificeren Vijven met een Zes-vleugel zich sterk met sleutelfiguren in hun leven. Ze zijn niet erg introspectief; liever observeren en begrijpen ze de wereld om hen heen. Ze kunnen twistzieker zijn dan het andere subtype en defensiever in hun meningen. Ze neigen tot agressie en kunnen actief de personen aanvallen die het met hen oneens zijn.

Ontwikkelpad van de 5:

Vanaf onze geboorte hebben we een standaard verdedigingspatroon aangeleerd. Een standaard repertoire van overtuigingen en reactiepatronen, wat eens functioneel was maar nu niet meer. Blijven we vastzitten in dit standaard patroon dan zal dat wat het oplevert hetzelfde blijven of zich versterken. Als men hiermee tevreden is, dan is er in principe niets aan de hand, maar vaak loopt men op een gegeven moment tegen bepaalde problemen op die zich ook lijken te herhalen. Als men niet meer tevreden bent met het huidige, dan is het punt gekomen om zich te ontwikkelen.

De wikkel van het Enneatype kan worden afgeworpen, zoals een slang vervelt om te kunnen groeien. Een belangrijke voorwaarde voor ontwikkeling is bewustzijn. Bewustzijn van de eigen egostructuur en de paradox die hierin schuilt. Voor de 5 leidt het streven naar

onafhankelijkheid er juist naar dat je jezelf afsnijdt van essentiële bronnen en voeding van anderen.

Voor de 5 zijn er een aantal aandachtspunten om zich te ontwikkelen.

- Realiseer dat je pas helder kunt zijn als het leeg is in je hoofd.
- Gebruik je lichaam.
- Stap op anderen af, ook voor hulp.
- Merk op dat je anderen niet laat delen in je gedachten en emoties.
- Stel je open voor je gevoelens en sta jezelf toe ook verdriet te voelen.
- Laat je ook raken door je impressies, i.p.v. deze te analyseren.
- Leef in het NU.
- Merk op hoe je kennis, tijd en persoonlijke ruimte voor jezelf houdt.

Ontwikkelen is net als zwemmen, je kunt het niet leren met een schriftelijke cursus. Deze test en de bijbehorende uitwerking dient wat ons betreft als bewustmaking en een eerste aanzet. Om echt te ontwikkelen zul je dit in het dagelijks leven moeten toepassen. Hoewel het een kwestie is van “gewoon doen” realiseren we ook dat dit niet altijd gemakkelijk is.

Kernkwaliteiten en de 5:

Als we werken met kernkwaliteiten kunnen we voor de 5 gemakkelijk de kernkwaliteiten vaststellen. Volgens de theorie van de kernkwaliteiten kunnen we vervolgens de valkuil, de allergie en de uitdaging bepalen.

Kernkwaliteit: Een kwaliteit die je van nature bezit

Valkuil: Het sterk identificeren met je kwaliteit leidt tot je valkuil. Te veel van het goede.

Allergie: Vervormde kwaliteiten (valkuilen) van anderen waar je slecht mee om kunt gaan.

Uitdaging: Door deze kwaliteit te ontwikkelen word je evenwichtiger

Kernkwaliteiten	Valkuil	Allergie	Uitdaging
Scherpzinnigheid	Arrogantie	Domheid	Eenvoud
Onafhankelijk	Solisme	Massaliteit	Scherpzinnigheid
Beschouwend	Afstandelijkheid	Klefhed	Inlevingsvermogen
Kalmte	Karigheid	Overdrevenheid	Spontaniteit